
ПОДІЇ ТА ПЕРСОНАЛІЇ

EVENTS AND PERSONALITIES

УДК 539.1-051

<https://doi.org/10.15407/jnpae2025.01.093>**ДО 80-РІЧЧЯ ВАЛЕРІЯ МИХАЙЛОВИЧА ПУГАЧА**

30 січня 2025 р. виповнилося 80 років від дня народження видатного українського вченого Валерія Михайловича Пугача – доктора фізико-математичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України, завідувача відділу фізики високих енергій Інституту ядерних досліджень (ІЯД) НАН України.

Валерій Михайлович – видатний науковець у галузі ядерної фізики, фізики елементарних частинок і високих енергій, який зробив значний внесок у розвиток цих напрямів. Він є одним із найбільш цитованих українських учених [1].

Практично все життя Валерія Михайловича пов'язане з ІЯД НАН України, де він розпочав свою наукову діяльність у 1970 р. Він є членом вченої ради та головою її секції з ядерної фізики, фізики елементарних частинок і високих енергій. Крім наукової роботи, Валерій Михайлович активно займається педагогічною діяльністю: викладає курс лекцій для аспірантів ІЯД НАН України, а також протягом багатьох років читав лекції студентам

фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Під його науковим керівництвом і супроводом захищено 2 докторські та 16 кандидатських дисертацій. Він є ініціатором і організатором численних міжнародних наукових форумів і Шкіл для молодих учених, сприяючи розвитку наукової спільноти та підготовці нових поколінь дослідників.

Наукові розробки В. М. Пугача успішно впроваджені та використовуються не лише в Україні – зокрема, в ІЯД НАН України (Київ), Інституті проблем матеріалознавства імені І. М. Францевича НАН України (Київ) та Інституті прикладної фізики НАН України (Суми) – але й у провідних міжнародних наукових проєктах. Його внесок є вагомим у таких масштабних експериментах, як HERA-B (Німецький електронний синхротрон, DESY, Гамбург, Німеччина), CBM (Дармштадт, Німеччина), LHCb (Європейська організація з ядерних досліджень, CERN, Женева, Швейцарія), ESRF (Гренобль, Франція), DIAMOND (Оксфордшир, Велика Британія), PETRA II (DESY, Гамбург, Німеччина) та PSI (Віллінген, Швейцарія). В. М. Пугач є членом Правління міжнародних колаборацій HERA-B, LHCb, CBM та інших наукових проєктів.

Валерій Михайлович активно бере участь у видавничій діяльності, будучи членом редакційної колегії журналу “Ядерна фізика та енергетика”, який видається ІЯД НАН України. Його експертний внесок сприяє підвищенню наукового рівня та якості опублікованих матеріалів.

Більш детальну інформацію про наукову діяльність і досягнення В. М. Пугача можна знайти в [2, 3, 4].

Колектив Інституту ядерних досліджень НАН України та редакційна колегія журналу “Ядерна фізика та енергетика” щиро вітають Валерія Михайловича з 80-річним ювілеєм! Бажаємо міцного здоров'я, невичерпної енергії, натхнення та нових наукових звершень! Нехай ваш досвід, знання і відданість науці й надалі слугують розвитку фундаментальних досліджень та вихованню нових поколінь учених.

1. Рейтинг науковців України: Бібліометрика української науки. / Ranking of Ukrainian Scientists: Bibliometrics of Ukrainian Science. (Ukr)
2. До 75-річчя Валерія Михайловича Пугача. Ядерна фізика та енергетика 21 (2020) 106. / 75-th anniversary of Valeriy Mykhaylovych Pugach. Nucl. Phys. At. Energy 21 (2020) 106. (Ukr)
3. Пугач Валерій Михайлович. Енциклопедія Сучасної України. Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. (Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024). / Pugatch Valeriy Mykhaylovych. Encyclopedia of Modern Ukraine. Ed.: I. M. Dzyuba, A. I. Zhukovsky, M. G. Zheleznyak et al. (Kyiv: Institute of Encyclopedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2024). (Ukr)
4. В.М. Пугач. Дивна, чарівна, красива, ... звичайна фізика в експериментах при високих енергіях. У кн.: Науковці України – еліта держави. Том VI (Київ: Видавництво Логос Україна). / V.M. Pugach. Strange, magical, beautiful, ... ordinary physics in experiments at high energies. In: Scientists of Ukraine – the Elite of the State. Vol. VI (Kyiv: Logos Ukraine Publishing House). (Ukr)

© ІЯД НАН України, 2025

Стаття опублікована ІЯД НАН України за умовами відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC 4.0